

Statistika kriminala v letu 2020 v Sloveniji

Franc Brcar *

Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu, Ulica talcev 3, 8000 Novo mesto,
Slovenija
franc.brcar@gmail.com

Povzetek:

Raziskovalno vprašanje (RV): Kakšno je bilo stanje na področju kriminala v letu 2020 v Sloveniji?

Namen: Kriminal je zelo škodljiva aktivnost v družbi. Namen in cilj raziskave je narediti pregled stanja na tem področju in predlagati predloge za izboljšanje.

Metoda: Uporabljena je bila frekvenčna statistika in HI-kvadrat test. Ti dve statistični metodi sta relevantni za tovrstne raziskave.

Rezultati: Prikazana je statistika kriminala po demografskih podatkih in po vrsti kriminalnih dejanj.

Organizacija: Rezultati so pomembni za policijo, sodišča in za izobraževanje. Ženske so pogosteje žrtve kaznivih dejanj v primerjavi z moškimi. Mlajša in starejša generacija sta pogosteje žrtve kaznivih dejanj v primerjavi s srednjo generacijo.

Družba: Zavedanje o tej problematiki na ravni celotne družbe je pomembno. Samo s tem lahko izboljšamo stanje.

Originalnost: Raziskava je pomembna za povečanje varnosti na ravni celotne družbe.

Omejitve/nadaljnje raziskovanje: Uporabljeni so bili samo podatki za leto 2020. Potrebne so poglobljene kvantitativne in kvalitativne analize.

Ključne besede: kriminal, kriminalci, varnost, policija.

1 Uvod

V vsaki družbi se dogajajo pozitivne in tudi negativne aktivnosti. Tudi Slovenija in Slovenci nismo pri tem izjeme. Vprašanje pa je, koliko je teh negativnih pojavov in kolikšno škodo povzročajo. Zaradi kriminala trpijo posamezniki, družine, organizacije in celotna družba. Nasprotno pa se posamezniki, njihove družine in organizacije s kriminalom lahko zelo okoristijo. In to je bistvo vsakega kaznivega dejanja.

Raziskovalni problem ali raziskovalno vprašanje tega članka je, kakšno je bilo stanje na področju kriminala v Sloveniji v letu 2020. Raziskava je omejena samo na navedeno leto, saj podatki za leto 2021 še niso na razpolago.

Osnovni namen raziskave je prikazati statistične podatke kaznivih dejanj v navedenem letu. Cilj pa je prikazati značilnosti ali trende teh aktivnosti.

* Korespondenčni avtor / Correspondence author

Prejeto: 25. marec 2022; revidirano: 4. april 2022; sprejeto: 19. maj 2022. /

Received: 25th March 2022; revised: 4th April 2022; accepted: 19th May 2022.

2 Teoretična izhodišča

Ministrstvo za notranje zadeve oz. Policija izvaja svoje aktivnosti, na internetni strani pa tudi objavlja poročila in tudi izvirne podatke kaznivih dejanj (Ministrstvo za notranje zadeve, 2022). Podatki in poročila so pomembni za obveščanje in osveščanje vseh zainteresiranih.

Zadnjih nekaj let se spopadamo s covid-19 krizo. Zanimivo je razmišljanje, kako taka epidemija vpliva na kazniva dejanja. Meško in Urbas (2021, str. 24) ugotavljata padec števila kaznivih dejanj na vseh policijskih upravah v letu 2020 primerjano z letom 2019, razen na Generalni policijski upravi, kjer je prišlo do povečanja.

Pomembno je tudi geografsko raziskovanje. Medij za neodvisno novinarstvo – podcrtano.si. (2016) navaja: »Kočevju med kraji z največ nasilja sledijo Črnomelj, Piran, Maribor in Gornja Radgona. Med kraji z najmanj nasilja pa so Idrija, Tržič, Škofja Loka, Ilirska Bistrica in Ajdovščina.« Po analizi stanja in identifikaciji vzrokov lahko – seveda če želimo – stanje hitro izboljšamo.

Kazniva dejanja lahko obravnavamo na različne načine, glede na neodvisne spremenljivke oz. dejavnike. Pogosto jih obravnavamo glede na različne demografske podatke. Schiks, van de Weijer in Leukfeldt (2022, str. 3–6) so raziskovali, kako intelektualne sposobnosti vplivajo na kriminalna dejanja in še posebej na visoko-tehnološki kriminal. Poleg tega, lahko pri raziskovanju kaznivih dejanj uporabljamo vse raziskovalne metode. Najbolj razširjene so kvantitativne metode, s tem, da lahko s kvalitativnimi metodami odkrijemo še bolj poglobljene rezultate. Ta ko so npr. Agarwal, Nagpal in Sehgal (2013, str.1–4) uporabili analizo grozdov (*cluster analysis – clustering*), ki je med statističnimi metodami redkeje uporabljena.

Glede na teoretična izhodišča in samo naravo raziskave definiramo dve hipotezi:

Hipoteza 1: Ženske so pogostejše žrtve kaznivih dejanj v primerjavi z moškimi.

Hipoteza 2: Mlajša in starejša generacija sta pogostejši žrtvi kaznivih dejanj v primerjavi s srednjo generacijo.

3 Metoda

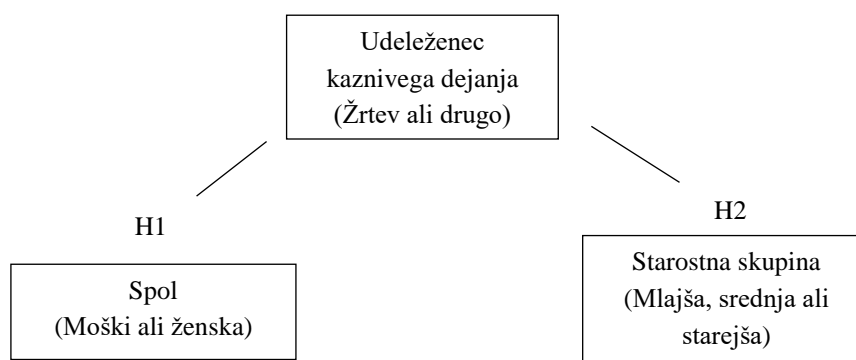
V raziskavi smo uporabili podatke Ministrstva za notranje zadeve (2022), ki so dostopni na njihovi internetni strani. Podatki so v datoteki v CSV (*Comma-Separated Values*) formatu. Vseh zapisov, ki so se zgodili v letu 2020, je bilo 61.574. To pomeni, da je bilo toliko udeleženih oseb v kaznivih dejanjih, samih kaznivih dejanj pa je bilo 39.400. Pri enem kaznivem dejanju lahko sodeluje več oseb in pravna oseba je vodena kot ena oseba. V podatkovni datoteki je trintrideset spremenljivk, v analizi pa je bilo uporabljenih naslednjih dvajset: (1) datum storitve kaznivega dejanja (MM.LLLL); (2) ura storitve kaznivega dejanja (intervali); (3) dan v tednu; (4) PU storitve kaznivega dejanja; (5) atribut o tem, ali je osumljenec policiji znan ali ne (povratnik); (6) klasifikacija kaznivega dejanja (zakon/člen/odstavek/točka/alinea - tekst člena); (7) vrsta kriminalitete (splošna/gospodarska);

(8) vrsta kriminalitete (organizirana); (9) vrsta kriminalitete (mladoletniška); (10) dokončanost kaznivega dejanja; (11) podroben opis prizorišča kaznivega dejanja; (12) kot kaj nastopa oseba v kaznivem dejanju; (13) starostni razred, ki mu oseba pripada ob storitvi kaznivega dejanja; (14) spol; (15) državljanstvo osebe (samo slovensko ali tuje); (16) poškodba osebe; (17) vpliv alkohola; (18) vpliv mamil; (19) pripadnost organizirani združbi in (20) materialna škoda v EUR.

Za analizo je bila uporabljena frekvenčna statistika, HI-kvadrat test in prikaz rezultatov s kontingenčnimi tabelami. Vsi rezultati so prikazani v tabelarni obliki. Vsi podatki niso popolni. Tako so v tabelah prikazani »veljavni« in »manjkajoči« podatki. Za manjkajoče podatke velja, da polje ni bilo izpolnjeno. Za to obstajajo različni vzroki, npr. da stanja ni poznano. Manjkajočih vrednosti je praviloma manj kot en odstotek, tako da to ne vpliva na celoten rezultat.

Podatki so bili pridobljeni na uradni strani Ministrstva za notranje zadeve. Podatki se zbirajo ob intervencijah policije pri kaznivih dejanjih. Zato lahko z gotovostjo trdimo, da so podatki zanesljivi in veljavni.

Na sliki 1 je prikazan model raziskave. Zanima nas predvsem ogroženost zaradi kaznivih dejanj glede na spol in starost.

Slika 1. Model raziskave

4 Rezultati

4.1 Analiza oseb udeleženih v kaznivih dejanjih

Vseh oseb udeleženih v kaznivih dejanja je bilo v Sloveniji v letu 2020 61.574 (Tabela 1). Pri tem za 384 (0,6 %) oseb ni podatka, za kakšno vrsto osebe gre. Za 61.190 oseb pa vemo, kakšen je bil njihov status v kaznivem dejanju. 40.220 oz. 65,3 % od vseh je bilo nedolžnih žrtev, 14.081 (22,9 %) pa ovadenih osumlencev. Ostalih, npr. neoškodovanih udeležencev je bilo 6.672 (10,8 %). Neovadenih osumlencev je bilo 217 oz. 0,4 %. Vloge so take kot so. Komentiramo lahko, da je več kot 60.000 oseb udeleženih v kaznivih dejanjih v enem letu na dva milijona Slovencev verjetno velika številka. Pozitivno je, da je število neovadenih osumlencev relativno nizko. Idealno bi bilo, da bi bila ta vrednost enaka nič.

Tabela 1. Vrsta osebe

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Žrtev	40220	65,3
	Ovadeni osumljenec	14081	22,9
	Ostalo	6672	10,8
	Neovadeni osumljenec	217	0,4
	Skupaj	61190	99,4
Manjkajoči	Ni podatka	384	0,6
Skupaj		61574	100,0

V tabeli 2 so prikazani starostni razredi udeležencev kaznivih dejanj. Pravne osebe ne upoštevamo. Najpogosteje sodelujejo v kaznivih dejanjih osebe v starosti od 34 do 54 let. Teh je skupaj 24.617 oz. 39,9 %. To sovпада s podatkom, da je povprečna starost v Sloveniji 43,8 let (Statistični urad Republike Slovenije, 2022).

Tabela 2. Starostni razred udeležencev

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Pravna oseba	12652	20,5
	34-44	11965	19,4
	44-54	9008	14,6
	24-34	8691	14,1
	54-64	5756	9,3
	Nad 64	5163	8,4
	18-24	3951	6,4
	07-14	1276	2,1
	16-18	1033	1,7
	14-16	854	1,4
	00-07	798	1,3
	Nezanesljiv podatek	38	0,1
	Ni pojava	5	<0,05
	Skupaj	61190	99,4
	Manjkajoči	Ni podatka	384
Skupaj		61574	100,0

Mož udeleženi v kaznivih dejanjih je bilo 53,9 %, žensk pa 24,9 % (Tabela 3). Žensk je bilo več kot polovico manj, kar pomeni, da je kriminal v moški domeni.

Tabela 3. Spol udeležencev

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Moški	33190	53,9
	Ženski	15345	24,9
	Pravna oseba	12652	20,5
	Skupaj	61187	99,4
Manjkajoči	Ni podatka	387	0,6
Skupaj		61574	100,0

V tabeli 4 so prikazane osebe po državljanstvu. Slovencev je bilo 55.510, tujih državljanov pa 5.680. Tujcev je bilo 9,2 %. Kako je mogoče, da država dovoli, da je v kaznivih dejanjih skoraj deset odstotkov tujcev? Logično bi bilo, da bi bil delež tujcev nižji. In normalno bi

bilo, da bi se tujci v svojih državah ukvarjali s kaznivimi dejanji in ne da za to uporabljajo Slovenijo.

Tabela 4. Državljanstvo udeležencev

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Slovensko	55510	90,2
	Tuje	5680	9,2
	Skupaj	61190	99,4
Manjkajoči	Ni podatka	384	0,6
Skupaj		61574	100,0

V večini kaznivih dejanj ni poškodovanih oseb (43,7 %). Poleg tega imamo v tabeli 5 navedeno, da za kar 54,5 % oseb ni podatka o poškodbi. Vseh skupaj je bilo poškodovanih 1.091, kar je zelo veliko. Devetintrideset osebe je pri tem izgubile življenje.

Tabela 5. Poškodbe udeležencev

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Brez poškodbe	26911	43,7
	Lahka telesna poškodba	949	1,5
	Huda telesna poškodba	99	0,2
	Smrtna poškodba	39	0,1
	Posebno huda telesna poškodba	4	<0,05
	Skupaj	28002	45,5
Manjkajoči	Ni podatka	33572	54,5
Skupaj		61574	100,0

V tabeli 6 je prikazana prisotnost alkohola pri kaznivem dejanju. Alkoholiziranih je bilo 73 oseb oz. 0,1 % od vseh udeležencev kaznivih dejanj.

Tabela 6. Vpliv alkohola

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Ne	17536	28,5
	Da	73	0,1
	Skupaj	17609	28,6
Manjkajoči	Ni navedeno	43965	71,4
Skupaj		61574	100,0

Še manjši je delež mamil. Razširjenost mamil je manjša od alkohola. Pri sedemnajstih osebah je bila ugotovljena prisotnost mamil (Tabela 7). Pri vplivu alkohola in mamil je velik delež, da podatek ni naveden (manjkajoča vrednost). Za alkohol 71,4 % in za mamila 71,5 %. Podatek ni naveden, ker preverjanje alkohola in/ali mamil ni bilo izvedeno.

Tabela 7. Vpliv mamil

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Ne	17509	28,4
	Da	17	<0,05
	Skupaj	17526	28,5
Manjkajoči	Ni navedeno	44048	71,5
Skupaj		61574	100,0

V tabeli 8 je prikazano, da je 597 oseb pripadalo organiziranim kriminalnim združbam. Delež en odstotek je relativno nizek, vendar je potrebno povedati, da so organizirane družbe bolj agresivne in nasilne, kot pa posamezniki pri kaznivih dejanjih. Poleg tega gre pri organiziranih združbah tudi za večja oškodovanja in za najbolj huda kazniva dejanja.

Tabela 8. Organizirana združba

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Ne	60593	98,4
	Da	597	1,0
	Skupaj	61190	99,4
Manjkajoči	Ni podatka	384	0,6
Skupaj		61574	100,0

Pri 31.807 oz. 51,7 % osebah ni bilo povzročene škode. Največ je bilo kaznivih dejanj, kjer je bila povzročena škoda med 100 € in 1.000 €. Samo štirinajst oseb je bilo udeleženih v kaznivih dejanjih s povzročeno škodo več kot 500.000 € (Tabela 9). Število je relativno majhno, tu so tudi pravne osebe, zneski oškodovanja pa so lahko še bistveno višji. In tu citirajmo zurnal24.si (2020), ki citira eksperta za finančni kriminal Simiča: »Simič ocenjuje, da imajo Slovenci do 20 milijard evrov gotovine sumljivega izvora.«. Izraz »sumljiv izvor« verjetno lahko nadomestimo z izrazom »ukraden izvor«, da bo zadeva bolj razumljiva.

Tabela 9. Povzročena škoda

Podatki	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Veljavni	Brez	31807	51,7
	100 - 1.000 €	14257	23,2
	Do 100 €	8170	13,3
	1.000 - 10.000 €	5955	9,7
	10.000 - 100.000 €	908	1,5
	100.000 - 500.000 €	79	0,1
	Nad 500.000 €	14	<0,05
Skupaj		61190	99,4
Manjkajoči	Ni podatka	384	0,6
Skupaj		61574	100,0

V tabeli 10 je prikazana kontingenčna tabela in HI-kvadrat test, katerega zapišemo v sledeči obliki: $\chi^2(6)=10.103,024$, $p<0,001$. Test je statistično značilen. Predvsem nas zanima odnos spola proti vlogi osebe v kaznivem dejanju. Od vseh žensk jih je 75,0 % v vlogi žrtve kaznivega dejanja, nasprotno je mož, ki so žrtve samo 49,7 %. Hipotezo 1, da so ženske pogostejše žrtve kaznivih dejanj v primerjavi z moškimi, lahko s tem potrdimo.

Ovadenih osumljencev pa je med moškimi kar 35,5 %, med vsemi ženskami pa samo 13,3 %. Iz tega lahko potrdimo, da so moški pogosteje ovadeni osumljenci, ženske pa nedolžne žrtve. Še bolj izrazito pa je pri pravnih osebah. Od vseh pravnih oseb, ki so se znašle v kaznivem dejanju, jih je bilo kar 96,6 % v vlogi žrtve. Zaključimo lahko, da so pravne osebe bolj ranljive in da so zato pogosto tarča kaznivih dejanj.

Tabela 10. Povezava med vrsto osebe in spolom

Vrsta osebe			Spol			Skupaj
			Moški	Pravna oseba	Ženski	
Vrsta osebe	Neovadeni osumljenec	Frekvenca	153	9	55	217
		% po Spolu	0,5	0,1	0,4	0,4
	Ostalo	Frekvenca	4752	179	1741	6672
		% po Spolu	14,3	1,4	11,3	10,9
	Ovadeni osumljenec	Frekvenca	11794	246	2041	14081
		% po Spolu	35,5	1,9	13,3	23,0
	Žrtev	Frekvenca	16491	12218	11508	40217
		% po Spolu	49,7	96,6	75,0	65,7
Skupaj	Frekvenca	33190	12652	15345	61187	
	% po Spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	

V tabeli 11 je prikazan odnos med starostnimi razredi in vlogami oseb v kaznivih dejanjih. HI-kvadrat test je statistično značilen: $\chi^2(36)=11.351,272$, $p<0,001$. Kot ovadeni osumljenci izstopata dve starostni skupini: 17-18 let z 42,0 % in 19-24 let z 43,0 %. Nasprotno pa kot žrtev najmlajši do štirinajstega leta starosti: 0-7 let 7 99,7 % in 8-14 let z 99,6 % in starejši od štiriinpetdeset let: 55-64 let z 68,2 % in nad 64 let z 77,5 %. Najbolj ranljivi so najmlajši in najstarejši, najbolj kriminalno nastrojeni pa so tisti v najbolj ustvarjalnih letih. Hipotezo 2, da sta mlajša in starejša generacija pogostejši žrtvi kaznivih dejanj v primerjavi s srednjo generacijo, s tem potrdimo.

Tabela 11. Povezava med vrsto osebe in starostnim razredom

Vrsta osebe		Starostni razred [let]									
		00-07	08-14	15-16	17-18	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Nad 64
Neovadeni osumljenec	f	0	1	4	1	8	42	66	45	27	14
	f[%]	<0,05	0,1	0,5	0,1	0,2	0,5	0,6	0,5	0,5	0,3
Ostalo	f	2	3	146	154	558	1260	1825	1208	750	583
	f[%]	0,3	0,2	17,1	14,9	14,1	14,5	15,3	13,4	13,0	11,3
Ovadeni osumljenec	f	0	1	276	434	1698	3377	4096	2320	1053	564
	f[%]	<0,05	0,1	32,3	42,0	43,0	38,9	34,2	25,8	18,3	10,9
Žrtev	f	796	1271	428	444	1687	4012	5978	5435	3926	4002
	f[%]	99,7	99,6	50,1	43,0	42,7	46,2	50,0	60,3	68,2	77,5
Skupaj	f	798	1276	854	1033	3951	8691	11965	9008	5756	5163
	f[%]	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Opomba. Frekvence (f) in deleži (f[%]) za »NI PODATKA«, »NI POJAVA« in »PRAVNA OSEBA« niso prikazani.

4.2 Analiza kaznivih dejanj

Do sedaj smo obravnavali osebe udeležene v kaznivih dejanjih, od tu naprej pa obravnavamo samo kazniva dejanja. Dejanj ali dogodkov je manj kot oseb in sicer 39.400 v letu 2020. Zanimivo je, da je največ kaznivih dejanj v prvih dveh mesecih leta, najmanj pa v zadnjih treh. V sredini leta pa ne zasledimo zakonitosti. Očitno so bili nepridipravi najbolj aktivni v začetku leta (januar in februar), konec leta jim je zagon pošel (oktober, november in december) (Tabela 12).

Tabela 12. Mesec storitve kaznivega dejanja

Mesec	Frekvenca	Delež[%]
Januar	4655	11,8
Februar	4347	11,0
Julij	4038	10,2
Junij	3933	10,0
Maj	3709	9,4
Avgust	3566	9,1
Marec	3510	8,9
September	3321	8,4
April	3083	7,8
Oktober	2879	7,3
November	1705	4,3
December	654	1,7
Skupaj	39400	100,0

V tabeli 13 so prikazane frekvence kaznivih dejanj po časovnih intervalih dneva. Največ kaznivih dejanj se zgodi med 24:00 in 1:00, najmanj pa zjutraj med 1:00 in 5:00, v času za spanje.

Tabela 13. Ura storitve kaznivega dejanja

	Ura	Frekvenca	Delež[%]
Prvih pet časovnih intervalov z največjo frekvenco pojavljanja	00:00-00:59	3286	8,3
	10:00-10:59	2316	5,9
	12:00-12:59	2279	5,8
	15:00-15:59	2271	5,8
	18:00-18:59	2256	5,7
Zadnjih pet časovnih intervalov z najmanjšo frekvenco pojavljanja	05:00-05:59	531	1,3
	01:00-01:59	523	1,3
	02:00-02:59	461	1,2
	03:00-03:59	445	1,1
	04:00-04:59	414	1,1

Opomba. Navedene so samo frekvence prvih pet in zadnjih pet časovnih intervalov.

Če gledamo aktivnosti po dnevih (Tabela 14), je nedelja dan za počitek tudi za kriminalce. Ob nedeljah se je zgodilo samo 4.271 kaznivih dejanj, kar predstavlja 10,8 odstotka. To je bistveno manj od ponedeljka, ki je najbolj aktiven dan v tednu s 6.355 kaznivih dejanj (16,1 %).

Tabela 14. Dan storitve kaznivega dejanja

Dan v tednu	Frekvenca	Delež[%]
Ponedeljek	6355	16,1
Petek	6253	15,9
Sreda	5979	15,2
Torek	5802	14,7
Četrtek	5695	14,5
Sobota	5045	12,8
Nedelja	4271	10,8
Skupaj	39400	100,0

Policijska uprava Ljubljana je največja v Sloveniji, zato je tudi njen delež največji in sicer 39,5 % kaznivih dejanj (Tabela 15).

Tabela 15. Policijske uprave storitve kaznivega dejanja

Policijska uprava	Frekvenca	Delež[%]
PU Ljubljana	15555	39,5
PU Maribor	5307	13,5
PU Celje	4926	12,5
PU Novo mesto	4411	11,2
PU Koper	3038	7,7
PU Kranj	2701	6,9
PU Nova Gorica	1495	3,8
PU Murska Sobota	1448	3,7
Ni Podatka	467	1,2
GPU	52	0,1
Skupaj	39400	100,0

Opomba. PU policijska uprava, GPU generalna policijska uprava.

Tabela 16 prikazuje, ali je storilec policiji znan (povratnik), ali ne. Od vseh oseb udeleženih v kaznivih dejanjih je kar 7 % povratnikov.

Tabela 16. Povratnik

Povratnik	Frekvenca	Delež[%]
Ne	36651	93,0
Da	2749	7,0
Skupaj	39400	100,0

Še slabše je z ovadenimi osumljenci. Povratnikov je 18,7 %. Tukaj si lahko postavimo vprašanje, kako deluje prevzgoja. Podobno je z neovadenimi osumljenci (15,6 %), zanimiv pa je tudi delež povratnikov med žrtvami (4,5 %). Očitno je med nedolžnimi žrtvami precej takih, ki so bili v preteklosti v vlogi ovadenega osumljenca, oz. so policiji poznani (Tabela 17).

Tabela 17. Povezava med vrsto osebe in ali je oseba poznana policiji (povratnik)

		Vrsta osebe				Skupaj	
		Neovadeni osumljenec	Ostalo	Ovadeni osumljenec	Žrtev		
Povratnik	Da	Frekvenca	14	153	1260	1322	2749
		% po Vrsta osebe	15,6	5,9	18,7	4,5	7,0
Povratnik	Ne	Frekvenca	76	2451	5473	28267	36267
		% po Vrsta osebe	84,4	94,1	81,3	95,5	93,0
Skupaj		Frekvenca	90	2604	6733	29589	39016
		% po Vrsta osebe	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Iz tabele 18 vidimo, da je v kategoriji tatvin 44,7 % kaznivih dejanj, precejšen delež (1,9 %) pa pripada neupravičeni proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami in nedovoljenimi snovmi.

Tabela 18. Opis kaznivega dejanja

Opis po kazenskem zakoniku	Frekvenca	Delež[%]
KZ12/204*/2/S/ - Tatvina	6848	17,4
KZ12/205*/1/1 S/ - Velika tatvina	5762	14,6
KZ12/204*/1/S/ - Tatvina	5008	12,7
KZ12/220*/1// - Poškodovanje tuje stvari	3008	7,6
KZ12/191*/1// - Nasilje v družini	1138	2,9
KZ15/135+/1// - Grožnja	879	2,2
KZ12/208*/5/S/ - Zatajitev	853	2,2
KZ12/211*/1/S/ - Goljufija	795	2,0
KZ12/186*/1// - Neupravičena proizvodnja in promet s prepovedanimi drogami, ...	763	1,9
KZ12/211*/5/S/ - Goljufija	721	1,8

Opomba. Navedenih je samo prvih deset opisov kaznivih dejanj po frekvenci pojavljanja.

Od vseh kaznivih dejanj je bilo gospodarskega kriminala 7,3 %, organiziranega kriminala 0,8 % in mladoletniškega kriminala 2,1 % (Tabela 19). Gospodarskega kriminala je veliko in pri tem so tudi oškodovanja velika. Organiziranega kriminala je v deležu relativno malo, je pa to najhujša oblika kriminala. Zaskrbljujoč je tudi delež mladoletniškega kriminala. V področje kaznivih dejanj sodi tudi korupcija, kjer je Slovenija v zadnjem letu nazadovala in se uvrstila na 41. mesto indeksa koruptivnosti (zurnal24.si, 2022).

Tabela 19. Vrsta kriminala

Vprašanje	Odgovor	Frekvenca	Delež[%]
Gospodarski	Splošna	36529	92,7
	Gospodarska	2871	7,3
	Skupaj	39400	100,0
Organiziran	Splošna	39072	99,2
	Organizirana	328	0,8
	Skupaj	39400	100,0
Mladoletniški	Splošna	38573	97,9
	Mladoletniška	827	2,1
	Skupaj	39400	100,0

V tabeli 20 so podani opisi krajev kaznivih dejanj in sicer prvih deset po frekvenci pojavljanja. Izrazito na prvem mestu so nastanitveni prostori. Kazniva dejanja so se zgodila v njih 12.850-krat, kar predstavlja 32,6 odstotka. Veliko kaznivih dejanj se zgodi v družinskem krogu.

Tabela 20. Opis kraja kaznivega dejanja

Opis kraja	Frekvenca	Delež[%]
Nastanitveni prostor z neposredno okolico (dvorišče, vrt ipd.)	12850	32,6
Območje prometa	7105	18,0
Prodajni prostor	6857	17,4
Ostalo	4065	10,3
Prostor za šport, rekreacijo, zabavo	1521	3,9
Naravna površina	1481	3,8
Posebej (za)varovano območje	711	1,8
Prostor za industrijsko, kmetijsko ali obrtno proizvodnjo in storitve	664	1,7
Prostor za denarno-finančne storitve	597	1,5
Prost. Za vzgojnovar. In izobr. Dej. Z nepos. Okol.(dvorišče,šol.igr.)	554	1,4

Opomba. Navedenih je samo prvih deset opisov krajev kaznivih dejanj po frekvenci pojavljanja.

5 Razprava

Vseh udeležencev je bilo v kaznivih dejanjih v letu 2020 61.574. Če nas je cca. 2 milijona Slovencev, je to 3,1 %, kar je nenormalno veliko. Očitno so v Sloveniji ugodne okoliščine za vse vrste kriminala. V kaznivih dejanjih so zastopane vse starostne skupine, najbolj dejavni pa so v starosti med 34 in 54 let. Ženske precej zaostajajo za moškimi, a se ta zaostanek skladno z enakopravnostjo zmanjšuje. Nelogično velik je tudi delež tujcev v kaznivih dejanjih. Vsekakor bi bilo zaželeno, da se s tovrstno dejavnostjo ukvarjajo doma in ne v Sloveniji. Alkohol, mamila in druge opojne substance pogosto botrujejo kaznivim dejanjem. Skladno z globalizacijo, se tudi pri nas vse bolj dejavne organizirane kriminalne združbe, rezultat kaznivih dejanj pa so poškodovane oseba in/ali materialna (denarna) škoda. Ugotovili smo, da so za kazniva dejanja najbolj ranljive pravne osebe in ženske glede na spol, glede na starost pa otroci in starejše osebe.

Kaznivih dejanj je bilo manj kot oseb udeleženi v njih in sicer 39.400. Največ kaznivih dejanj se zgodi v začetku, najmanj pa na koncu leta. Ponoči oz. v zgodnjih jutranjih urah je najmanj kaznivih dejanj. V dneh v tednu pa sta najbolj intenzivna ponedeljek in petek. Največ dela imajo na Policijski upravi Ljubljana. Povratniki predstavljajo velik delež oseb udeleženi v kaznivih dejanjih, pri čemer je največji delež povratnikov med ovadenimi osumljenci. Po številu so med kaznivimi dejanji najštevilčnejše tatvine. Po vsej verjetnosti se bo družba v prihodnje še pogosteje ukvarjala z gospodarskim kriminalom, organiziranim kriminalom, mladostniškim kriminalom in kaznivimi dejanji, ki se zgodijo v nastanitvenih prostorih oz. v družini.

6 Zaključek

Rezultati kažejo, da je kaznivih dejanj v Sloveniji veliko in preveč. Pri tem nastajajo poškodbe udeležencev in materialna škoda. S tem so prizadeti posamezniki, njihove družine in družba kot celota. Najpomembnejši ugotovitvi raziskave sta: (1) ženske so pogostejše žrtve kaznivih dejanj v primerjavi z moškimi in (2) mlajša generacija do 14 let in starejša generacija nad 45 let sta pogostejši žrtvi kaznivih dejanj primerjano s srednjo generacijo.

Tovrstno raziskovanje je pomembno, da dobimo vpogled v stanje na tem področju. Z raziskavo želimo vplivati na posameznike in na celotno družbo. Rezultate lahko uporabi policija, izobraževane ustanove, organi pregona, itd.

V raziskavi smo uporabili samo podatke za leto 2020, saj za leto 2021 še niso na razpolago. V prihodnje bo potrebno izvesti še bolj poglobljene analize in priporočljivo bi bilo narediti raziskave za daljše časovno obdobje. Samo na tak način dobimo trende, ali se stanje slabša ali izboljšuje. Podobno bi bilo priporočljivo narediti primerjavo med Slovenijo in drugimi državami ali s celotnim svetom. Samo tako bi dobili sliko, kje se nahajamo v primerjavi z drugimi. Potrebno pa bo narediti tudi več kvalitativnih raziskav. Zdaj, ko živimo v demokraciji in zdaj, ko so na vse mogoče načine zagotovljene človekove pravice, bi moralo biti kaznivih dejanj manj, kot jih je bilo v preteklosti.

Reference

1. Agarwal, J., Nagpal, R. & Sehgal, R. (2013). Crime Analysis using K-Means Clustering. *International Journal of Computer Applications*, 83(4), 1–4.
2. Medij za neodvisno novinarstvo – podcrtano.si. (2016, 20. december). *Kje v Sloveniji je največ nasilnega kriminala in kako se država z njim (ne) spopada*. Pridobljeno 23.2.2022, na <https://podcrto.si/zakaj-se-drzava-ne-trudi-zmanjsati-kriminalitete-v-najbolj-nasilnih-delih-slovenije/>
3. Meško, G. & Urbas, V. (2021). Delo policije na področju preiskovanja kriminalitete v Sloveniji v času covida-19 s poudarkom na prvem valu epidemije covida-19 spomladi 2020. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 72(1), 21–35.
4. Ministrstvo za notranje zadeve. (2022). *Kriminaliteta*. Pridobljeno 18.2.2022, na <https://www.policija.si/o-slovenski-policiji/statistika/kriminaliteta>
5. Schiks, J. A. M., van de Weijer, S. G. A. & Leukfeldt, E. R. (2022). High tech crime, high intellectual crime? Comparing the intellectual capabilities of cybercriminals, traditional criminals and non-criminals. *Computers in Human Behavior*, 126(1), 1–8. doi: 10.1016/j.chb.2021.106985
6. Statistični urad Republike Slovenije. (2022). *Število in sestava prebivalstva*. Pridobljeno 18.2.2022, na <https://www.stat.si/StatWeb/Field/Index/17/104>
7. zurnal24.si. (2022, 25. januar). *Slovenija zdrsnila na indeksu zaznave korupcije: 'Padec zbuja skrb'*. Pridobljeno 23.2.2022, na <https://www.24ur.com/novice/slovenija/slovenija-na-indeksu-zaznave-korupcije-najslabse-po-letu-2013.html>
8. zurnal24.si. (2020, 14. maj). *Simič predlaga veliko davčno amnestijo*. Pridobljeno 18.2.2022, na <https://www.zurnal24.si/slovenija/davcna-amnestija-za-346841>

***

Franc Brecar je univerzitetni diplomirani inženir strojništva, magister informacijsko-upravljaljskih ved in doktor menedžmenta kakovosti. Dalj časa je bil zaposlen v večjem avtomobilskem podjetju. Na začetku je delal kot specialist na področju operacijskih sistemov in baz podatkov. Sledilo je delo na področju uvajanja in vzdrževanja sistemov za računalniško konstruiranje in ERP rešitev. V zadnjem obdobju se raziskovalno ukvarja z menedžmentom, menedžmentom informacijskih tehnologij, menedžmentom poslovnih procesov, inovativnostjo in kakovostjo.

Je predavatelj na več fakultetah na visokošolski, magistrski in doktorski stopnji. Izvaja individualne konzultacije in organizira seminarje za skupine iz statistike (R, SPSS, SAS, Lisrel, ...), analize kvalitativnih podatkov (ATLAS.ti) in pisanja strokovnih in znanstvenih del (kvalitativne in kvantitativne raziskovalne metode, Word, Excel, PowerPoint, Windows, Linux, ...).

***

Abstract: Crime Statistics in Slovenia in 2020

Research Question (RQ): What was the situation of crime in Slovenia in 2020?

Purpose: Crime is a very harmful activity in society. The purpose and goal of the research is to review the situation in this area and make suggestions for improvement.

Method: Frequency statistics and the chi-squared test were used. These two statistical methods are relevant for this type of research.

Results: Crime statistics are presented by demographic characteristics and by type of crime. Women are more likely to be victims of crime than men. The younger and older generations are more likely to be victims of crime than the middle generation.

Organization: The results are important for the police, the courts, and the educational system.

Society: Raising awareness of the issue throughout society is important. Only in this way we can improve the situation.

Originality: The research is important for increasing security at the level of the whole society.

Limitations/further research: Only data from 2020 was used. An in-depth quantitative and qualitative analysis is needed.

Keywords: crime, criminals, security, police.

Copyright (c) Franc BRCAR

Creative Commons License

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.